

door **MATTIE BRUINING-HOEKSMA**

www.mattiebruining.nl

IK ZOEK KWARTIERHERHALING

Als ik in mijn programma Haza-data zoek op voorouders komt vaak eerst de opmerking op het scherm: 'ik zoek kwartierherhaling'; vervolgens zie je bij de namen van voorouders dubbele getallen ten teken dat het voorouders zijn van zowel de man als de vrouw. Dit is natuurlijk leuk om verder uit te zoeken.

Zo kwam ik erachter dan mijn zoon Peter en zijn vriendin Marjan vier dezelfde voorouders, en natuurlijk hun voorgelacht, delen. Het zijn:

- Willem Douwes Bijlsma
- Harm Jans Renkema
- Egbert Meines
- Minze Sijtsma

In De Sneuper 116 van december 2014 schreef ik al over de verwantschap van Peter en Marjan via **Minze Sijtsma**, die ook de voorouder was van **Simke Kloosterman**. De kortste lijn is die van **Willem Bijlsma**.

RARE KOSTGANGER MACHIEL WILLEMS

Hij was een zoon van Douwe Rienks, de zoon van Rienk Machiel, wiens vader Machiel Willems in de gevangenis is gestorven. Zijn verhaal wordt beschreven in 'Rare kostgangers in de gemeente Achtkarspelen door de eeuwen heen' Een gedeelte hieruit:

'Op maandag 10 juni 1805 lag Bauke Johannes met zijn schip naast Machiel zijn woning. Machiel maakte bij huis een groot vuur en riep dat hij die nacht het huis zou opbranden. Bauke wist toen met een emmer water het vuur te doven, maar dat was niet naar de zin van Machiel. Bauke werd beetgepakt en op de grond gesmeten. Machiel had het mes klaar en dreigde de schipper te zullen vermoorden. Bauke deed zijn best de dronkenman te overmeesteren en riep: "Machiel dat kan zo niet, dou handelst verkeerd!" Waarop Machiel schreeuwde: "Dat weet ik wel, maar ik zal sterve of dou duvel zuiste sterve!" Bauke kon gelukkig de vlucht nemen.'

Machiel werd geboren te Rohel en trouwde met de vier jaar oudere **Tieke Jans Kramer** uit Surhuisterveen. Zij had al een achternaam, wat er op duidt dat haar vader **Jan Kramer**, naar zijn beroep werd genoemd. Machiel was een zeer onrustig man en kocht van zijn loon vaak meer dan één jonge jenever of bier. Hij was timmerman op de helling in Rohel. *'Hij koe oars net as flokke, skelle, tiere en syn frou tamtjerje. As hij dronken thus kaem sloeg hij in e hus meestal alles koart en klyn, smyt it butendoar, baernde it op en dreigde mij moord en deaslag'*, zo stond in het proces wat in Leeuwarden tegen hem is gevoerd en waar hij werd veroordeeld tot twee jaar tuchthuisstraf. Dat was op 19 juni 1805.

KRAMER OF BIJLSMA

Vijf maand later stierf hij in de gevangenis - als een wild dier dat vastgebonden en van zijn vrijheid is beroofd - van heimwee. Hij is begraven op de oude begraafplaats in Leeuwarden in een afgelegen hoek, waar criminelen die in de gevangenis waren gestorven werden neergelegd. Tieke, zijn vrouw, ging terug naar Surhuisterveen. Daar zij al een achternaam had, hoefde zij er geen naam op te geven.

Voor zover bekend waren er zes kinderen. Drie daarvan namen de naam **Kramer** van hun moeder over: Willem, Michiel en Geeltje. De anderen gebruikten de naam **Bijlsma**: Jan, Paulus en Rienk. Rienk was schipper, hij trouwde met Stijntje Douwes Oostma.

Bron: De Sneuper - Kriminaliteit in Achtkarspelen:

'Michiel Michiels 24 jier berne Rohel (Rodehel) ûnder Droegeham. Op 11-7-1807 wie er dwaende fan Wytse Jarings boer to Kollum, doe't dy fan honk wiene in wein to stellen. Dy wein hier er út de skuorre riden en wie der mei oan it opladen, 4 stikken spek en oare spullen. Doe't er Wytse syn hynder ophelje soe kamen Wytse en syn buorlju him oer it mat. 5 jier tichthûs, 457-22-10-1807.

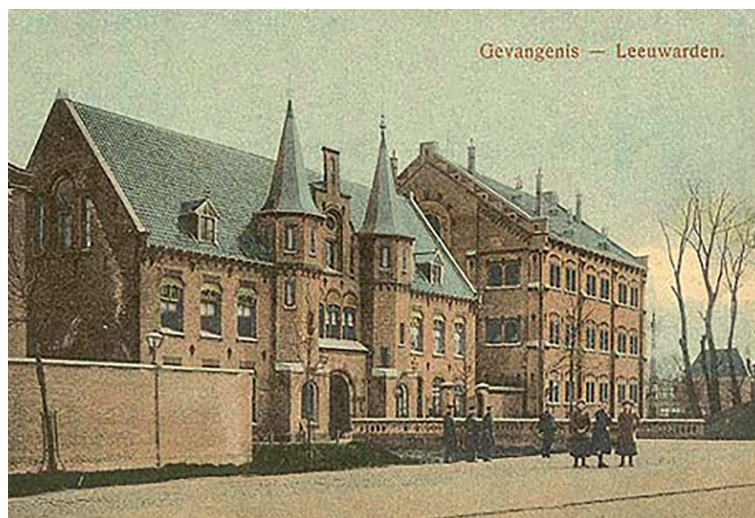
Michiel Willems 28 jier skipstimmerfeint tot Reade Hel, Harkema-Opein, 27-21-11-1775.

Michiel Willems 54 jier en syn frou Tieke Jans 57 jier tot Reade Hel of Rohel ûnder Harkema-opein. Hy koe oars net folle as flokke, skelle en syn frou tamtearje. Yn 'e hûs faker as ienkear alles kuort en klien slein en dan opbarnd. Drige mei moard en deaslach. 2 jier tichthûs, 434-19-6-1805.'

TEKENING: H. VAN DER BIJ - TWIJZEL

DAT WAS NIET NAAR DE ZIN VAN MACHIEL...

Hier zien we ‘onze’ Machiel Willems twee keer vermeld, als 28 jarige en als 54 jarige. Ook zijn zoon Michiel Michiels, dan 24 jaar komt in het tuchthuis terecht, een jaar na het overlijden van zijn vader. Als je goed rekt klopt hier iets niet: Michiel is in 1775, 28 jaar en in 1805, 54 jaar. Hij zou dan de ene keer in 1751 geboren zijn en de andere keer in 1747. Heeft hij gelogen over zijn leeftijd? Ik hou vast aan 1747, hij trouwde namelijk in 1768 en zou anders 17 i.p.v. 21 jaar zijn geweest. Volgens bovenstaand verhaal stierf hij na een half jaar tuchthuis; hij stierf echter anderhalf jaar later. Bron Tresoar: *Leeuwarden overlijden/begraven op 1 december 1806. Begraven: Mechiel Willems. Plaats: Leeuwarden Opmerking: de overledene verbleef in het Tuchthuis en was afkomstig van Rohel.*

LIJN VAN WILLEM DOUWES BIJLSMA

Hier een korte opsomming van de lijn naar Peter en Marjan. Ik vermeld alleen de geboortedata van de eerste persoon:

Machiel Willems	*1747	x Tieke Jans Kramer
Rienk Machiels	*1782	x Stijntje Douwes Oostma
Douwe Rienks	*1809	x Antje Wytzes Tilstra
Willem Douwes Bijlsma	*1837	x Martje Tjeerds Loonstra
Tjeerd Willems Bijlsma	*1872	x Tietje Hoogsteen
Wiepkje Bijlsma	*1917	x Jacob Hamstra
Aldert Hamstra	*1948	x Jannie Brouwer
Wiepkje Marjan Hamstra		x Peter Bruining
Ankje Willems Bijlsma	*1874	x Rinze Bruining
Sjoukje Bruining	*1904	x N.N.
Rinze Bruining	*1929	x Neeltje Veenstra
Jelle Bruining	*1958	x Martje Hoeksma
Peter Bruining		x Marjan Hamstra

LIJN VAN HARM JANS RENKEMA

Harm Jans Renkema	* 1798	x Trijntje Kornelis Olthof
Geertje Renkema	*1838	x Jan Nieuwhof
Harmke Nieuwhof	*1869	x Jacob Beute
Ruurtina Beute	*1890	x Jan Hamstra
Jacob Hamstra	*1916	x Wiepkje Bijlsma
Aldert Hamstra	*1948	x Jannie Brouwer
Wiepkje Marjan Hamstra		x Peter Bruining
Antje Renkema	*1832	x Jan de With
Petrus de With	*1860	x Martje Brink
Gepke de With	*1893	x Ate Postma
Aafke Postma	*1923	x Louw Hoeksma
Martje Hoeksma	*1958	x Jelle Bruining
Peter Bruining		x Marjan Hamstra

De familie Renkema komt uit het Groninger Westerkwartier. De beide dochters van Harm Jans Renkema, Geertje en Antje hebben veel verdriet gekend in hun jonge leven. Geertje verloor haar eerst geboren zoon Tunnis al na 12 dagen, (10 juni 1862). Elf dagen na de geboorte van haar jongste dochter Fijkje (4 januari 1871) stierf haar man Jan Nieuwhof op 15 januari 1871 op de leeftijd van 33 jaar.

Het verhaal gaat dat Jan op de markt te Groningen besmet is geraakt met pokken. Ook zijn gezinsleden kregen deze ziekte: 17 dagen na hem stierf zijn vrouw Geertje op 1 februari, ook 33 jaar oud. De volgende dag, op 2 februari, stierf dochter Trientje op de leeftijd van 5 jaar. Acht dagen later, op 10 februari stierf ook de baby Fijkje, vijf weken oud. Drie kinderen bleven leven: Tunnis (1863), Foktje (1867) en Harmke (1869). Tunnis en Foktje vertrokken in 1892 naar Amerika. Harmke bleef in Nederland.

Ook de zus van Geertje, Antje, kreeg een dochter Harmke en wel in hetzelfde jaar als haar zus, (1869), deze stierf echter binnen het jaar. In 1871 krijgt Antje een doodgeboren tweeling, op 5 februari 1871. Haar zus, zwager en nichtje waren toen inmiddels overleden. Zelf stierf Antje, bijna twee maanden later, op 28 maart 1871 op de leeftijd van 38 jaar.

(bron: *Familieboek Denkema/Renkema*, de gegevens van 1628 - 1986. Auteur: Dhr. Lubbe Denkema)

LIJN VAN EGBERT MEINES

De lijn van Egbert Meines x Martje Holtrup heeft een overlap met die van Ham Jans Renkema, maar gaat verder terug in de tijd: Martje Holtrup was een dochter van Hendrik Holtrup en de kleindochter van Bernardus Holtrup. Hij werd rond 1600 geboren te Munsterland Duitsland. Hij was in 1621 schoolmeester te Ten Post (Gr.) en rond 1624 dominee in Oosterwolde. Hij trouwde met Anna Hemelgaert en ze kregen negen kinderen. Zijn zoon Hendrik trouwde met Egbertien Lodewijks, zij kregen een dochter Martje die trouwde met Egbert Meines.

Egbert Meines	* 1657	x Martje Hendriks
Geeske Egberts	*1694	x Willem Renkema
Martje Renkema	*1729	x Garbrand Renkema
Antje Renkema	*1759	x Jan Lubbes
Harm Renkema	*1798	x Trijntje Olthof
Geertje Renkema	*1838	x Jan Nieuwhof
Harmke Nieuwhof	*1869	x Jacob Beute
Ruurtina Beute	*1890	x Jan Hamstra
Jacob Hamstra	*1916	x Wiepkje Bijlsma
Aldert Hamstra	*1948	x Jannie Brouwer
Wiepkje Marjan Hamstra		x Peter Bruining
Meine Egberts	*1703	x Luiktje Wiebes
Wiebe de Boer	*1759	x Antje Lubbes
Meine de Boer	*1786	x Martje de Vries
Gepke de Boer	*1829	x Jan Brink
Martje Brink	*1865	x Petrus de With
Gepke de With	*1893	x Ate Postma
Aafke Postma	*1923	x Louw Hoeksma
Martje Hoeksma	*1958	x Jelle Bruining
Peter Bruining		x Marjan Hamstra

GEPKE DE WITH